

خشکسالی بی‌سابقه در ایران &#۴۷؛ آب خط بحران را رد کرد

متخصصان حوزه آب تأکید دارند که ایران برای عبور از این بحران به یک مدیریت مصرف هوشمندانه نیاز دارد. برداشت بی‌رویه از چاه‌های زیرزمینی نه تنها مشکل کمبود آب را حل نمی‌کند، بلکه می‌تواند بحران را تشدید کند.
&#۴۷;

به گزارش سایت خبری پُرسون، بررسی آخرین آمارهای صنعت آب نشان می‌دهد ایران در شرایط بحرانی کم‌آبی قرار گرفته و طبق اعلام سخنگوی صنعت آب، تا ۱۹ اسفند، میزان بارندگی‌ها در ۲۸ استان کشور کمتر از حد نرمال بوده و تنها یک استان بارشی بالاتر از میزان معمول خود را تجربه کرده است. این آمار نگران‌کننده در حالی منتشر می‌شود که متوسط بارش در کشور تاکنون تنها ۱۰۱ میلی‌متر ثبت شده که در مقایسه با میانگین ۱۶۰ میلی‌متری بلندمدت، کاهش ۳۷ درصدی را نشان می‌دهد.

به گزارش ایسنا، ایران برای پنجمین سال متوالی درگیر خشکسالی است و این روند، منابع آبی کشور را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. با توجه به استمرار کم‌آبی، کارشناسان بر ضرورت تغییر الگوی مصرف در بخش‌های مختلف تأکید دارند. در بخش کشاورزی، محدود کردن کشت محصولات پربار مانند برنج و جایگزینی آن‌ها با محصولات کم‌آب‌بر از جمله راهکارهایی است که می‌تواند بخشی از فشار بر منابع آبی را کاهش دهد. در بخش شهری نیز مدیریت هوشمند مصرف آب و جلوگیری از هدررفت، اهمیت حیاتی دارد.

با وجود بارش‌های پراکنده در برخی مناطق کشور، کارشناسان تأکید دارند که این میزان بارندگی تأثیر محسوسی در تأمین منابع آبی کشور ندارد. بر اساس توضیحات سخنگوی صنعت آب، بارش‌های گزارش‌شده، به‌ویژه در مناطق خشک، تنها سطح زمین را مرطوب می‌کنند و نقشی در ایجاد رواناب پایدار یا افزایش ذخایر آب ندارند. حتی در صورت بارش‌های نرمال در فروردین و اردیبهشت، کمبود تجمعی سالانه جبران نخواهد شد، مگر اینکه ایران با یک ترسالی غیرمنتظره روبه‌رو شود.

وضعیت بارندگی‌ها در تهران نیز نامطلوب گزارش شده است. بر اساس اعلام رسمی، میزان بارش‌های این استان نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد کاهش داشته و در مقایسه با میانگین بلندمدت، افت چشمگیر ۴۶ درصدی را تجربه کرده است. این کاهش بارش، تأثیر مستقیمی بر منابع آبی پایتخت داشته و موجب کاهش شدید ذخایر سدهای تأمین‌کننده آب تهران، از جمله سدهای امیرکبیر، لار، لتیان، طالقان و ماملو شده است. به گفته مسئولان، حجم مفید مخزن سد امیرکبیر تقریباً به نصف کاهش یافته و سد لار نیز تقریباً خشک شده است.

بحران در کشور؛ سدهای کلیدی در وضعیت قرمز

بحران آب تنها به تهران محدود نمی‌شود؛ ورودی آب به سدهای کشور در سال جاری ۹.۵ میلیارد مترمکعب بوده که نسبت به سال گذشته با افت ۳.۵ میلیارد مترمکعبی روبه‌رو شده است. برخی از مهم‌ترین سدهای کشور از جمله سد میناب در هرمزگان، زاینده‌رود در اصفهان، ۱۵ خرداد در خراسان رضوی و سد ساوه در استان مرکزی در وضعیت قرمز یا زرد قرار دارند.

خطر جیره‌بندی آب در تابستان

یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های مسئولان، احتمال جیره‌بندی آب در تابستان سال آینده است. هرچند وزارت نیرو اعلام کرده که در تلاش است از اجرای این سیاست اجتناب کند، اما در صورت ادامه روند مصرف کنونی، ممکن است قطعی‌های برنامه‌ریزی‌شده آب در برخی مناطق اجتناب‌ناپذیر شود. هم‌اکنون در تهران کاهش فشار آب از ساعت ۱۲ شب به بعد اجرا می‌شود، اما اگر میزان مصرف کاهش نیابد، امکان اجرای روش‌های سختگیرانه‌تر وجود دارد.

متخصصان حوزه آب تأکید دارند که ایران برای عبور از این بحران به یک مدیریت مصرف هوشمندانه نیاز دارد. برداشت بی‌رویه از چاه‌های زیرزمینی نه تنها مشکل کمبود آب را حل نمی‌کند، بلکه می‌تواند بحران را تشدید کند. در این شرایط، مشارکت عمومی و پذیرش واقعیت کم‌آبی از سوی شهروندان و مسئولان، اصلی‌ترین راهکار برای مقابله با بحران آب در کشور خواهد بود.

چطور مصرف آب را کاهش دهیم؟

اما چطور می‌توان مصرف آب را کاهش داد، برای این مهم لازم است تا برای شستن میوه و سبزی‌ها از یک ظرف پر از آب استفاده کنید و آب را باز

نگذارید. هنگام شستن ظروف، ابتدا چربی‌ها را با دستمال پاک کنید و سپس شستشو را انجام دهید و ماشین ظرف‌شویی را فقط در زمانی که کاملاً پر است روشن کنید.

زمان دوش گرفتن را به کمتر از ۵ دقیقه کاهش دهید. هر دقیقه دوش گرفتن حدود ۱۲ لیتر آب مصرف می‌کند. هنگام مسواک زدن، شیر آب را باز نگذارید. می‌توان با یک لیوان آب، مسواک زدن را انجام داد. از سیفون‌های کم‌مصرف استفاده کنید. اگر سیفون قدیمی دارید، یک بطری پر از آب در مخزن آن قرار دهید تا حجم مصرفی کاهش یابد.

ماشین لباس‌شویی را فقط زمانی روشن کنید که پر باشد، برای شستن ماشین یا حیاط از سطل آب به جای شلنگ استفاده کنید، نشتی‌ها و چکه‌های شیر آب را برطرف کنید؛ یک شیر چکه‌کننده می‌تواند ماهانه صدها لیتر آب هدر دهد. در ساختمان‌های جدید، از تجهیزات کاهنده مصرف مانند سرشیرهای پخش‌کننده استفاده کنید.

علاوه بر این بخش کشاورزی بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب در ایران است (حدود ۹۰ درصد مصرف آب کشور) برای کاهش مصرف در این بخش، نیز می‌بایست استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین مانند آبیاری قطره‌ای و بارانی به‌جای روش‌های سنتی غرقابی مورد توجه قرار بگیرد. همچنین کشت محصولات کم‌آب‌بر به‌جای محصولات پرآب‌بر مانند برنج و هندوانه در مناطق کم‌آب، مدیریت زمان آبیاری (آبیاری در ساعات خنک روز مانند صبح زود یا عصر برای جلوگیری از تبخیر آب)، استفاده از مالچ (پوشش گیاهی) برای جلوگیری از تبخیر آب از سطح خاک و بهره‌گیری از روش‌های مدرن تصفیه و بازیافت آب در مزارع از دیگر مواردی است که می‌توان به آن توجه کرد.

در بخش صنعت نیز بازیافت آب در فرآیندهای صنعتی (استفاده مجدد از آب تصفیه‌شده در کارخانه‌ها)، مدرن‌سازی تجهیزات صنعتی برای کاهش مصرف آب در تولید، کاهش مصرف آب در نیروگاه‌ها با استفاده از سیستم‌های خنک‌کننده بهینه و استفاده از آب‌های غیرشرب برای بخش‌هایی که نیاز به آب آشامیدنی ندارند باید مورد توجه باشد.

بحران آب یک چالش ملی است که تنها با تغییر رفتار مصرفی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین قابل مدیریت است. اگر هر فرد و هر بخش، میزان مصرف آب خود را کاهش دهد، می‌توان از بروز بحران‌های جدی‌تر در آینده جلوگیری کرد. هر قطره آب اهمیت دارد، پس همین امروز اقدام کنیم.